

silio graviter tulit Deoduinus, litteras apostolicas rejecit, et abbatem a suo conspectu repulit. Quod cum accepisset Gregorius VII, litteras ei scripsit datas 10 April. anni sequentis, quibus Theodericum excusat asseritque nihil contra ipsius Ecclesiae honorem fecisse, monet et rogat ut eum tranquille agere permittat. Graviter eum reprehendit quod plura in episcopatu adversus SS. Patrum instituta perpetrarit, videlicet in venditionibus ecclesiarum dignitatum et canonicarum praebendarum: asserit ratione justitiae his de causis sententia in ipsum animadvertendum esse, sed parcere se propter senilem aetatem, et quia Herimannus Metensis episcopus eum apud se pluribus excusarat; denique

quia in extremis positus videbatur, eum a peccatis absolvit. His litteris commotus episcopus, post multas tergiversationes Theodericum audivit in Hoyensi conventu et absolvit. Non multo post rebus humanis excessit, Deoduinus ix Kal. Julias, imo Kal. Julii, inquit ms. cod. Alnensis, anno episcopatus 26, hoc eodem anno 1075, ut refertur in Vita B. Theoderici, Act. Benedict., tom. VI, part. II, p. 576; asserunt Aegidius apud Chapeavill., t. II, p. 31, et Chronic. Leodiense apud Labb. Hist. mss. tom. I, p. 337, ut et Albericus in Chronico, quanquam ejus obitum anno praecedenti consignat breve Chronic. Lobiense, apud Marten. Anecd., t. III, col. 1419. Sepultus est Hoyi in aede, quam Deiparae Virgini consecravit.

DEODUINI LEODIENSIS

AD HENRICUM REGEM

CONTRA BRUNONEM ET BERENGARIUM EPISTOLA.

(GALLAND, *Veterum Patrum Bibliotheca.*)

Gloriosissimo et invictissimo regi Francorum, HENRICO, DURANDUS [DEODUINUS] Leodicensis antistes, temporalis regni gubernationem ita moderari, ut in aeternum cum sanctis ab omnipotente Deo merito debeat coronari.

Fama supremos Galliae fines praetergressa totam Germaniam pervasit, jamque omnium nostrum replevit aures, qualiter Bruno Andegavensis episcopus, item Berengarius Turonensis, antiquas haereses modernis temporibus introducendo, astruant corpus Domini non tam corpus esse quam umbram et figuram corporis Domini; legitima conjugia destruant, et quantum in ipsis est, baptismum purvulorum evertant. Quos ad revincendum ac publice confundendum, eo zelo eoque fervore quo erga sanctam Ecclesiam divina inspiratione plurimum semper ardetis, aiunt vos concilium advocasse, ubi tandem illud totius nobilissimi regni vestri (heu nimis turpe opprobrium!) de medio auferatis, et in aeternum, si fieri potest, ab ipsa omnium memoris deleatis. O pia voluntas, et vere rege dignissima! quae utinam effectum habere posset, ut in tanto sacrilegio convictos (quod certe facillimum est) absque ulla dilatione debita ultio consequeretur? Sed desperamus id fieri posse, cum Bruno existat episcopus: episcopum autem non oportet damnationis subire sententiam praeter apostolicam auctoritatem. Igitur omnes quicumque sumus filii sanctae matris Ecclesiae, in maximo dolore positi sumus. Nam plurimum veremur si illis miserrimis et perditissimis viris au-

diencia sancti concilii (sicut ipsi de poena securi postulant) permittatur, cum de tanta praesumptione revictos puniri minime concedatur, gravissima scandala in omni populo fidelium generari. Certe quos videbunt impunitos, et nequaquam a sui gradus honore dejectos, eosdem putabunt ab omni concilio aut vinci non potuisse, aut justificados esse; *eruntque*, ut ita dicam, *novissima pejora prioribus*. Ergo majestatem vestram omnes exoratum vellemus, ut interim illorum impiam, sacrilegam et nefariam assertionem audire contemneretis, donec, accepta Romanae sedis audientia, damnandi potestatem haberetis. Quanquam hujusmodi homines nequaquam oporteat audiri, neque tam est pro illis concilium advocandum, quam de illorum supplicio exquirendum. Tunc quippe haeretici necessario audiendi fuerunt, quando et haec ipsae et hujusmodi quaestiones, utpote quae nondum ad unguem discussae fuissent, in dubium venire potuerunt, ut per congressum certaminis patesceret utra pars astaret pro defensione veritatis. Quod idem nunc profecto fieri non oportet, quia creberrimis sanctorum Patrum conciliis, tum etiam venerabilium doctorum clarissimis sententiis, ita omnia sunt eliquata, ut ne minimum quid resederit de omni faece dubitationis. Sed nos ex multis, epistolari brevitate cogente pauca exponemus, et primo ponemus exempla pertinentia ad corpus et sanguinem Domini. Ait itaque beatus Leo papa: *Si sacrae mensae communicari debetis, ut nihil prorsus de veritate corporis et sangui-*

nis Christi ambigatis. Item sanctus Cyrillus : *Non communem carnem, inquit, accipientes, sed vere vivificationem, et ipsius Verbi propriam factam.* Ergo, si propria, quomodo umbra? si propria, quomodo figura? Item beatus Ambrosius : *Ne esset, ait, velut quidam horror cruoris, sed maneret tamen gratia Redemptoris, ideo similitudinem accipis, sed veræ naturæ gratiam, virtutemque consequeris.* Item ipse in libro de Sacramentis : *Quid hic, ait, quæris naturæ ordinem in Christi corpore, cum præter naturam sit ipse Dominus Jesus partus ex Virgine? Ante benedictionem alia species nominatur, post consecrationem corpus efficitur.* Item ipse in eodem : *Vinum, inquit, et aqua in calicem mittitur, sed fit sanguis consecratione verbi cælestis; pretiosum sanguinem bibis, ut nullus horror cruoris sit, et præmium tamen operetur redemptionis.* Et beatus Augustinus dicit ita : *In ipsa carne ambulavit, et ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit.* Ergo, si ipsam, non umbram, non figuram, ut Bruno et Berengarius affirmant. Et in alio loco idem ipse exponens qualiter dictum sit de David, *efferebatur manibus suis : Quomodo, inquit, intelligatur in ipso David, non invenimus secundum litteram, in Christo autem invenimus : ferebatur enim Christus in manibus suis, quando commendans corpus suum, ait, Hoc est corpus meum; ferebatur enim illud corpus in manibus suis.* Corpus suum dicit, non, sicut Bruno et Berengarius, umbram et figuram. Item Basilius : *O miraculum! Et Dei in nos benevolentia, ait, qui sursum sedet ad dexteram Patris, sacrificii tamen tempore hominum manibus continetur, traditurque lambere cupientibus eum.* Item Eusebius dicit : *Vere unica perfecta ho-*

stia, fide existimanda non specie, nec exteriori censenda visu, sed interiore affectu. Hilarius quoque idipsum testatur : *De veritate, inquit, carnis et sanguinis non est relictus ambigendi locus.* Plura præter hæc exempla congerere possemus, nisi vitarem modum excedere. Nunc de Baptismo parvulorum ex libro divi Augustini de verbis Domini pauca ponemus ubi ille sic ait : *Parvulus ad verba aliena sanatur, quia ad factum alienum vulneratur.* Credis in Jesum Christum? *fit interrogatio. Respondetur : Credo : pro non loquente, pro silente, pro flente, et flendo quodammodo ut subveniatur orante, respondetur.* Item : *Ubi, inquit, ponis parvulos baptizatos? Profecto in numero credentium.* Rursus ipse : *Inter credentes igitur baptizatos parvulos numerabis, nec judicare ullo modo aliter audebis, si non vis aperte esse hæreticus.* De legitimo autem conjugio, cum Novi et Veteris Instrumenti multiplici auctoritate confirmetur, cumque non modo Christiani, verum Judæi, imo etiam gentiles, legalium nuptiarum copulis fœderentur; unum duntaxat adversus testimonium sufficere potest. Est igitur in constitutione ejusdem concilii capitulum 17 : *Si quis dixerit vel crediderit conjugia hominum quæ secundum legem divinam licet habere, execrabilia esse, anathema sit.* Quamobrem Brunonem et Berengarium jam anathematizatos arbitramur. Quod si ita est, vere illis audientia concilii deneganda est, et cum vestris cumque nostris episcopis, si vobis ita videtur, cum amico vestro imperatore, cum ipso papa, quæ vindicta in illos statuatur, deliberandum. Est enim justum ut quorum manus sint contra omnes, omnium manus etiam contra ipsos excitentur.

EPISTOLA D. EPISCOPI AD I. EPISCOPUM.

(Anno 1071).

Gratias agit de munere, exponitque ei triumphum S. Remacli de adversariis.

[MARTEN. *Ampl. collect.* I, 491.]

Domno I. (1) gratia Dei venerabili episcopo, D. (2) D
coepiscopus, fidele servitium cum orationibus.

Sepositis interim, dulcissime mi domine, veteribus iisdemque celeberrimis vestræ in nos munificentiae impendiis, novissima quæ palatio non incongrua et futurorum demonstrativa satis exquisite misistis, tanta cum exultatione amplexati sumus ac veneramur, quanto non tam dona quam, ut ita di-

(1) Imado procul dubio Paderbornensi, qui Rothoni subrogatus anno 1052, sedit ad annum usque 1076. *Dignissimus, inquit Nicolaus Schaten auctor Annalium Paderborn., qui inter primos sanctissimosque Saxonie episcopos numeretur, quo prisca cleri disciplina, et vitæ sanctioris vigor servatus sit, quem suomet exemplo ipse prius omnibus impresserit.* *Annal. Paderborn. lib. iv, ad. ann. 1076.*

(2) Deodimus, qui sedi Leodiensi præerat, cum

cam, mysteria ex ipsa rei veritate per Dei gratiam facta, altiore intellectu profiteamur. Misistis enim ursos cum melle, mellisque alumno, pretiosaque contexta, quibus quatuor insignibus et aliud quiddam innuit res gesta. Nam quid per ferocitatem ursinam nullius tam rei quam mellis avidam, nisi gens illa Hemaucensium (3), quæ semper exasperata est inter fluctus bellorum, signatur? Quid vero per mel-

S. Renacli corpus Leodium delatum est a Stabulensibus, ut justitiam adversus Malmundarienses, qui sese ab his separare gestiebant, impetrarent.

(3) Forte legendum *gens illa Hannonensium*; hæc quippe, probante Cæsare, in ditionem venit Deodini anno 1071. Vide Fisenium ad hunc annum, Chapeavillam in Deodino, atque alios Leodniensium Annalium sartores.